

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1875. Första Kammaren. N:o 22.

Lördagen den 3 April 1875.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Justerades ett protokollsutdrag för sammanträdet å f. m. och protokollet för den 30 sistl. Mars.

Upplästes och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underd. skrifvelse N:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga propos. med förslag till förordning angående ändring i vissa §§ af Sjölagen.

Föredrogs ånyo Lag-Utskottets den 30 och 31 sistl. Mars bordlagda utlåtande N:o 9, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning ang. ändring i Strafflagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.

*Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)*

Hr vice Talmannen hemställde, att Utskottets förordningsförslag måtte paragrafvis företagas till afgörande, hvarvid detsamma ingress sist borde förekomma, äfvensom att, efter det förslaget blifvit genomgånet, Utskottets näst före detsamma afgifna hemställan skulle föredragas.

Svarades ja.

Utskottets förslag till förordning om förändrad lydelse för 1, 2 och 16 §§ i 20 kapitlet samt 3 och 4 §§ i 24 kapitlet Strafflagen.

20 Kapitlet.

§ 1.

Herr Caspersson: Herr vice Talman! Mine Herrar! Då jag låtit anteckna mig såsom reservant mot Lag-Utskottets nu förevarande förslag, ber jag med några ord få tillkännagifva de skäl, hvarpå min åsigt grundar sig. Anledningen till att jag icke kunnat biträda Kongl. Maj:ts proposition är tvåfaldig. Den ena rör den teoretiska sidan af saken och består deri, att jag icke kan finna något giltigt skäl att såsom skiljemärke mellan två olika slag af brott antaga en värdering, som kan vara tillfällig och vexlande. I vår nuvarande lag utgör värdet af det tillgripna ett skiljemärke mellan olika grader af ett och samma

*Andradestraff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts)*

brott, men icke emellan olika brott. Jag är dock icke så sträng formalist, att jag skulle anse detta såsom ett oöfverstigligt hinder för förslaget antagande, om jag icke funne ett sådant uti de praktiska svårigheter och konsekvenser, som skulle blifva en följd af ett biträdande af Kongl. Maj:ts proposition i denna del. Om jag nemligen antager att värdet af det tillgripna skulle utgöra skilnaden mellan åverkan och stöld, skulle det förhållande uppstå, att någon kan begå åverkan till 1,000 riksdalers värde, utan att detta skulle blifva stöld, emedan en sammanslagning af värdena på det tillgripna icke skulle ega rum. Den andra betänkligheten, jag haft vid att biträda Kongl. Maj:ts proposition, afser iteration eller lagens tillämpning mot dem, som förut varit för stöld straffade. Om nemligen två förut för tredje resan stöld straffade personer skulle tillgripa hvar sitt träd, det ena värdt femton riksdaler, men det andra något derutöfver, skulle skilnaden i straff för dem blifva ofantligt stor, i det den ene skulle kunna dömas till straffarbete, men den andre endast till böter. Vidare skulle den som tre gånger begått snatteri fällas såsom för stöld, under det att åverkan skulle kunna föröfvas huru många gånger som helst, utan att detta ansåges såsom annat än en försvarande omständighet. Detta är den mest olämpliga konsekvensen; äfven andra finnas, hvilka icke nu behöfva upprepas. Hvad som hindrat mig att biträda majoritetens inom Utskottet förslag att till stöld räkna äfven tillgrepp af ris, gren och löf, är det, att jag fruktar att straff såsom för stöld eller snatteri skulle alltför ofta komma i fråga att tillämpas mot personer, som icke äro fullt medvetne om det brottsliga i sin handling. Det är på landet vanligt att man vid midsommar eller eljest hemtar litet löf att pryda sin bostad med eller granris att strö på sitt golf, och detta anses icke såsom något brott, äfven om det tages på annans mark. Jag har trots att i detta afseende det af mig biträdda förslaget går en medelväg mellan Kongl. Maj:ts proposition och Utskottets förslag. Grenar, löf och dylikt äro af mindre värde, och tillgrepp deraf förekommer så ofta utan något vinstbegär, att jag anser det icke vore välbetänkt att belägga äfven sådant tillgrepp med vanärande straff. En annan svårighet, som jag borde hafva omnämnt i början, skulle äfven uppkomma af detta förslag, nemligen med afseende på rätten till åtal. Dermed förhåller sig så, att stöld och snatteri få åtalas af allmän åklagare, men åverkan endast af behörig målsegare. Om nu en person föröfvat tillgrepp af skogseffekter till mindre belopp och allmänna åklagaren åtalar honom, så kan det hända, att det tillgripna värderas till endast fjorton riksdaler och då förfaller hela åtalet. Af dessa skäl får jag för min del anhålla, att Kammaren ville, med afslag å Kongl. Maj:ts proposition, biträda den af mig tillsammans med en annan reservant i Andra Kammaren, Grefve Sparre, afgifna reservation.

Herr Ribbing, Sigurd: Den nu föredragna paragrafen innehåller icke, vare sig i Kongl. Maj:ts proposition eller i Utskottets förslag, någon förändring i sak af motsvarande stadgande i 20 Kapitlet nu gällande strafflag; men då jag begärt ordet vid densammes föredragning, har detta skett derföre, att jag i formelt hänseende eller med afseende på sättet för uppställningen af lagen varit af annan åsigt än Ut-

skottet; och detta berör 1 §. Jag skall sålunda se till, att jag vid den nu föredragna punkten icke yttrar något angående divergenserna i sak mellan de båda förslagen: Kongl. Maj:ts nådiga proposition och Lag-Utskottets, utan endast angående formen och uppställningen af lagen, hvilket gäller lika mycket Kongl. Maj:ts proposition som Utskottets förslag, men endast i det fall naturligen icke har någon betydelse, om man icke vill hafva någon förändring alls i nu gällande straffbestämmelser beträffande olofligt tillgrepp af skogseffekter. Den första och andra paragrafen i nu gällande lag innehålla den allmänna kriminela lagstiftningen för olofligt tillgrepp, som icke är rån eller kvalificerad stöld, eller, slutligen, åverkan, utan stöld i allmänhet. 3 och 4 §§ i 24 kapitlet åter utgöra uppenbarligen ett undantag från hvad sålunda om olofligt tillgrepp i allmänhet i 1 och 2 §§ af 20 kapitlet är stadgadt, i det de bestämma, att olofligt tillgrepp af vissa i nämnda §§ uppräknade föremål, bland andra af skogseffekter icke skall betraktas såsom stöld eller snatteri. Detta förhållande mellan de nämnda paragraferna ur 20 och 24 kapitlen torde få anses så alldeles klart, att det hvarken af mig behöfver bevisas, eller af någon torde kunna bestridas. Nu vill både Kongl. Maj:t och Utskottet att olofligt tillgrepp af vissa bland dessa hittills från stöld och snatteri undantagna effekter hädanefter skall anses enligt Kongl. Maj:ts proposition såsom stöld och enligt Utskottets förslag såsom stöld eller snatteri. Hvad behöfves då för att i strafflagen åstadkomma och stadga en sådan förändring? Jo, dertill behöfves endast att ur 3 och 4 §§ i 24 kapitlet stryka ut namnen på de ifrågavarande effekterna, då stadgandena i 20 kapitlet komma att gälla äfven för tillgrepp af dessa. Att uttryckligen i lagen uppräknade dem och i särskildt § stadga, att olofligt tillgrepp af desamma är stöld eller snatteri, är fullkomligen öfverflödigt: i samma ögonblick de ej omnämnas bland undantagen från den allmänna lagbestämningen angående olofligt tillgrepp, komma de att sjelfklart falla under denna lagbestämning. Det är på denna grund, jag för min del ansett, att man icke behöfver sätta in någon ny 2:dra § i 20 kapitlet. Kongl. Maj:ts nådiga proposition och Utskottets förslag äro ense deruti, att de båda flytta 2 § om snatteri i nu gällande lag till ett 2:dra moment af 1 § om stöld, tydligen i ändamål att lemna rum för det nya stadgandet, att tillgrepp af skogseffekter utöfver 15 riksdalers värde ock skall vara stöld eller, om värdet går derunder, snatteri. Det är härtill jag så litet anser skäl förefinnas, att hela åtgärden fastmer, af anförda grunder, förefaller mig lika öfverflödig, som om man i en lärobok i geometri i läran om trianglar först satte in den lärosats, att i *hvarje* triangel alla tre vinklarna tillhopa äro lika med två räta, och derefter, såsom en andra lärosats, att i en *liksidig* triangel alla tre vinklarna äfven tillhopa äro lika med två räta. Men denna föreslagna nya 2 § är icke blott onödig och redan af sådan anledning förkastlig, utan den skulle äfven hafva till följd att förstöra lagens formela riktighet. Hvad är väl lag annat än regel för handlingar? Har man nu i lagboken två särskilda paragrafer, blir den naturliga tanken hos den som studerar, eller den som skall tillämpa lagen, att här äro regler för två särskilda slags handlingar. Sådant skall i förevarande

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Perfs.)

fall synas ännu mer naturligt, antagas och presumeras såsom ännu mera gifvet i framtiden, och vi föresla ju och stifta lagar ej blott i afsigt att de skola gälla för dagen, utan i tanke att dermed hafva funnit något nyttigt och gittigt åtminstone för en längre tid. Antag, att hvad som nu enligt lag är åverkan, till en del blifver stöld och att detta t. ex. om tjugu år är allom klart och bekant; dubbelt besynnerligt skall det då se ut, att, sedan man stadgat straff för stöld i allmänhet, man tillagt ett särskildt stadgande om att *en* art af stöld är stöld, och detta blott om *den* ena arten, icke om de öfriga. En sådan dubbel oformlighet är egnad att, redan nu och ännu mer i framtiden, framkalla den oriktiga föreställningen, att lagstiftaren om *denna* art af stöld har velat stadga något särskildt, eftersom han derom infört en särskild lagparagraf — i följd af oriktigt försärande vid lagens affattning. Derföre har jag ansett, att 2 § i nu gällande lag bör stå der den står, och icke behöfver lemna rum för någon annan, emedan en sådan ej rätteligen finnes att sätta dit och att syftemålet är vunnet, om man i 24 kapitlet stryker ut de föremål, hvilkas olofliga tillgrepp man vill skall falla under bestämmelserna i 20 kapitlet; och jag tror att man derigenom skulle få större öfverskådlighet och tydlighet i lagen både nu och i framtiden. Men då man, till följd deraf att olofligt tillgrepp af skogseffekter, som hittills varit undantaget från namnet af och straff såsom stöld, hädanefter deremot skulle anses och bestraffas såsom sådan, ansett, att ett positivt uttryck och påminnelse om, att så vore förhållandet, borde i lagen finnas, har jag trots sådant kunna vinnas på *det* sätt, att i *samma* §, som stadgar om stöld i allmänhet, nämnes ej blott genus, utan omedelbart bredvid detta angifvas de arter, som bilda hela omfånget af detta slags brott. I enlighet härmed har jag sökt att finna och föreslagit en redaktion af 1 § i 20 kapitlet, hvarigenom man, utan att göra en ny och särskild lagparagraf beträffande tillgrepp af skogseffekter, under begreppet olofligt tillgrepp uttryckligen subsumerar äfven de nu ifrågavarande effekterna, på det sätt att, i stället för att, såsom nu, uppräknas endast gods och penningar, man i lagen intager och påminner derom, att "gods" kan vara antingen lös egendom eller accessorium till fast. Genom denna redaktion undvikes den oformlighet, att man stadgar särskildt om en art, sedan man förut stadgat angående hela slaget, liksom den, att sådant särskildt stadgande sker om blott *en* art, ej om de öfriga, och lagen har blott fått den större åskådlighet, som ligger i angifvandet, efter genus, af de arter, som bilda det förras omfång. Sanningen att säga, tror jag ock att, oberoende af de skäl för den af mig föreslagna redaktionen af 1 § 20 kap., hvilka äro hemtade från förslaget att göra olofligt tillgrepp af skogseffekter till stöld eller snatteri, nyssnämnda § äfven i och för sig ej lider på den föreslagna redaktionen. Att — hvad som, med allägsnande af bisatserna, utgör hufvudsatsen i nu gällande 1 § 20 kap. — stadga, att hvar som stjal, dömes för stöld, det tror jag, är en så klar och tydlig sats, att man kan sätta i fråga, om den någon gång ens i lag behöfver fastställas; tillägget åter till hufvudsatsen: att han straffas för stöld, om värdet å det tillgripna går öfver femton riksdaler, synes mig ej heller vara den lyckligaste stilisationen, då med detta tillägg ju sålunda säges, att den som stjal, straffas *ibland*

för stöld, således ibland förmodligen för något annat? Då jag alltså ej blott anser den af mig föreslagna redaktionen af 1 § 20 kap. vara formelt bättre än Utskottets och Kongl. Maj:ts förslag till samma § och, i sammanhang med denna, till en ny 2 §, med hänsyn till det framställda förslaget i sak beträffande olofligt tillgrepp af skogseffekter; utan jag tillika tilldelar förstnämnda redaktion berömmet af större logisk och grammatikalisk riktighet i och för sig, än den nuvarande lydelsen: så är detta ingalunda ett beröm åt mig. Den redaktion, jag föreslagit, är nemligen ej min uppfinning, utan ordagrant öfverensstämmande med en reservants i den gamla lagberedningen och i *enlighet* med pluralitetens inom densamma. På de grunder, jag härmed anfört, vågar jag anhålla, att, oberoende ännu af, huruvida man skall välja Kongl. Maj:ts förslag i sak, eller Utskottets, eller något annat, i afseende på formen den 1:sta och dermed äfven den 2:dra §:n i 20:de kapitlet, må få den lydelse, jag föreslagit, och således hvarken dessa §§ hopsläs till en paragraf, eller en särskild och ny paragraf *tilläggas*, såsom nu är föreslaget.

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

Herr von Koch: Då Kammaren eger få ledamöter här i år, hvilka icke föregående år deltagit i förhandlingarne om denna fråga, och jag vid flera tillfällen och särskildt den 11 April förlidet är temligen utförligt afgifvit mitt yttrande till protokollet om förslag i denna riktning, så vill jag nu icke ingå i några detaljer, utan inskränker mig till att, med åberopande af hvad jag förra året och särskildt öfvannämnde dag yttrade, afgifva en protest mot det lagförslag, som nu är framlagdt, och särskildt emot att man skulle förklara åverkan för stöld eller snatteri. Jag gör detta, emedan jag aldrig, under den tid, jag deltagit i lagstiftningsarbetet, varit med om någon lag, i hvilken man gått tillbaka med afseende på hvad civilisationen fordrar. Jag tror, att man i allmänhet är ense derom, att man icke bör föröka antalet af de lagbestämmelser, hvarigenom man sätter vanärens stämpel på personer och derigenom nästan beröfvar dem förmågan att kunna återupprätta sig, hvilket här sker, då man stämplar dem som tjuvar. Tvärtom tror jag lagstiftningen bör gå i den riktning att allt mer och mer afskaffa sådana straff, som medföra vanära för den straffade. Jag vill dermed icke säga, att jag alltid röstar för införandet af lindriga straff, utan jag har sökt få straffet tillräckligt långvarigt och allvarsammt, för att vara verksamt. Erfarenheten har på flera ställen och särskildt i Skottland vid tillämpningen af cellsystemet visat, att allt för korta frihetsstraff äro olämpliga. Men med sådana för lämplig tid har man vunnit vida mera än när man hade en mängd straff, hvilka beröfvade personer deras ära och medborgerliga anseende. Jag kan dock icke inse, att något behof nu förefinnes att för åverkan i allmänhet stadga strängare straff. Vi hafva redan i nu gällande lagstraffbestämmelser härför, hvilka äro så stränga, att de nästan aldrig tillämpas, och jag ber till bekräftelse härpå få hänvisa till sista bidraget till vår officiella statistik sid. 11, hvaraf vi finna, att, huru svåra förbrytelser som i detta afseende än förekommit, har dock straffarbete under år 1873 ådömts blott *en* enda gång. Under sådana förhållanden är det väl ej sannolikt, att man skulle få flera fall af åverkan åtalade

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

derigenom att man gör detta brott till stöld. Får man detta, ökas »den farliga klassen i vårt samhälle» med en mängd för tjufnad straffade eller tilltalade. Jag inskränker mig emellertid under nuvarande febertillstånd till att protestera mot alla de föreliggande lagförslagen.

Herr Sundell: Med anledning af hvad Herr Ribbing nyss anfört, ber jag få säga några ord, men jag tager mig dervid friheten att jemväl yttra mig öfver förslaget i dess helhet. Med åberopande af den betänkandet bifogade och af mig biträdda reservation, yrkar jag bifall till Kongl. Maj:ts proposition, hvad angår den nu föredragna paragrafen; och kommer jag att göra enahanda anhängan för de följande. Beträffande frågans historik vill jag erinra derom, att, sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 20 Maj förlidet år till Kongl. Maj:t öfverlemnade förslag derom, att olofligt tillgrepp af växande träd eller delar deraf skulle straffas såsom tjufnad, Kongl. Maj:t, med anledning af de inom Högsta Domstolen mot förslaget gjorda anmärkningar, förklarade detsamma icke kunna bifallas, samt att, med ledning af dessa anmärkningar och med hänsyn tillika till de af Riksdagen i omförmälda skrifvelsen uttalade åsikter, derefter blifvit inom lagbyrån utarbetadt ett nytt förslag, afseende, att skogsåverkan, då den är af svårare beskaffenhet, men icke eljest, skall straffas såsom stöld. Äfven öfver detta förslag har Högsta Domstolen blifvit hörd, hvarefter vidtagits de förändringar, som af påminnelserna inom Domstolen skäligen föranledts. Det nu till Riksdagen såsom Kongl. proposition aflemnade förslag har sålunda två gånger genomgått Högsta Domstolens skärself. Vill man nu mot betydande angrepp på den växande värdefulla skogen bereda större skydd, än det, som 24 kap. Strafflagen lemna, då går det icke an att göra några omstöpningar af eller tillägg till den Kongl. propositionen. Man befarar då, att ett sådant från Riksdagen utgånget lagstiftningsförslag förklarar icke kunna vinna nådigt bifall; och man får icke begära, att Regeringen sedermera skall spontant åter taga frågan om hand, utan den blifver då beroende på, om någon motion i detta afseende väckes. Men äfven om ett sådant förslag framdeles skulle framläggas och af Riksdagen antagas, kan man ej taga för gifvet, att det blifver af den beskaffenhet, att det vinner nådigt gillande. Det är dessa förhållanden, som föranledt mig att biträda den Kongl. propositionen. Härtill företer sig äfven en annan anledning, nemligen att Kongl. Maj:t vill, att åverkan, då den är af svårare art, skall straffas såsom stöld, men, då den är af mindre svår beskaffenhet, fortfarande straffas såsom åverkan och icke såsom snatteri; och jag tror det måste medgifvas, att åtminstone i de norra provinserna det allmänna rättsmedvetandet icke tillåter, att mindre, olofliga tillgrepp af ris, bast, löf och dylikt anses såsom tjufnadsbrott. Jag medgifver gerna, att Lag-Utskottet har teoretiskt rätt och äfven Herr Ribbing från rättsfilosofisk synpunkt, men det är icke dertföre gifvet, att deras åsikter härutinnan nu kunna uppställas såsom lagbud. Den tid kommer nog, då detta kan ske, och den kommer snarare, om en sådan förändring antages som den Kongl. Maj:t föreslagit, än om ingen ny lag i ämnet nu stiftas. På dessa skäl har

jag biträdt den Kongl. propositionen och får för min del anhålla om bifall till den nu föredragna paragrafen.

*Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

Grefve Mörner, Oscar: På sätt Herrarne kunna finna af det föredragna betänkandet, innehåller § 1 i sig sjelf ingenting nytt, men här förekommer i afseende på dess uppställning en omständighet, som dock gör nödvändigt att åt den egna uppmärksamhet

Då nemligen 20 Kap. strafflagen enligt nu gällande uppställning i särskilda paragrafer, den första och den andra, handlar om stöld och snatteri, har man i nu föreliggande förslag för att icke rubba paragraföljden upptagit dem i en paragraf, den första, hvarefter den andra paragrafen, i stället för att såsom nu handla om snatteri, afhandlar en särskild art af stöld eller sådant tillgrepp, som förut benämndes åverkan. Antages § 1 oförändrad, är nödvändigt att något måste sättas i stället för den derigenom bortgångna § 2 i nuvarande lag, och således innebär ett antagande af den föreslagna nya redaktionen af första paragrafen redan i sig ett erkännande deraf att man vill gifva den följande paragrafen en ny lydelse, hvarmed icke gerna kan åsyftas annat än att deri inrymma ett stadgande om straff för tillgrepp af skogseffekter.

Det är af denna omständighet som jag redan nu funnit mig tvungen att begära ordet och framhålla de betänkligheter jag har mot att åverkan hädanefter skulle komma att anses såsom stöld.

Ändamålet med en lag måtte väl vara, icke blott att straff bestämmas för brott, utan äfven att, så vidt möjligt är, det göres lätt att åtala och öfverbevisa den brottslige, och i afseende å det sistnämnda vågar jag vädja till hvar och en, som har någon erfarenhet angående åverkansmål, huru ofta det skall lyckas att åstadkomma bevisning i anseende till dessa brott, om de skola såsom tjufnad anses och domstolarne nödgas använda den stränga granskning af bevisningen, som är nödvändig, då fråga blir om att döma till ett nesligt brott, då i fråga om åverkan domstolarne väl alltid iakttaga lag, men dock anse sig kunna som bevisning antaga hvad som annars möjligen vore föga mera än indicier, och till sist kunna i nödfall ådöma värjemålsed. Det ökade skydd man velat bereda jordegare genom det strängare straffet kommer sannolikt att blifva illusoriskt derigenom att detta strängare straff oftast icke kommer att kunna tillämpas. För det andra säger man, att en lag bör uppställa sådana straff, som äro verk samma och verka afskräckande på andra. Då frågas, äro vår strafflags stadganden i afseende å ansvar för åverkan icke tillfyllestgörande? Enligt densamma kunna ådömas böter intill 1,000 riksdaler och straffarbete ända till ett år. Men huru har den tillämpats? Om man granskar brottmålsförteckningarne och vidare efterforskar förhållandena, så finner man, att de högre bötesansvaren tillämpas högst sällan och till straffarbete dömes nästan aldrig. Jag tillåter mig att fråga, om, då lagen i väsentlig mån kan anses såsom opröfvad, man är berättigad säga, att den är för det dermed afsedda ändamålet otillräcklig. Dertill kommer vidare en omständighet, som bör tagas i betraktande. För närvarande utgör stöld ett nesligt brott. Det medför en nedsättning i allmänna opinionen. För den, som gjort sig dertill skyldig,

*Andrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

finnes icke medborgerligt anseende, och begreppet stöld är förenadt med begreppet vanära. Allmänheten vet nu ganska väl, att tillgrepp af skogseffekter är en oloflig gerning; men den anser det icke för stöld. Kan man väl tro, att det låter sig göra att i en handvändning undanrödja en gammal åsigt och förvandla den till en gerning af helt annan art? Man må begagna aldrig så vackra fraser, hvarpå Utskottets betänkande öfverflödar; men om man tillåter sig att granska dessa fraser, måste de innehålla hvad de vilja synas innehålla? Om således, då skogsåverkan anses för en oloflig gerning, men icke såsom ett nesligt brott, personer skulle komma att blifva om sådana brott öfvertygade och dömda för tjufnad, skulle det icke verka derhän, att åsigten om det vanärande i att begå stöld blefve rubbad? Skulle icke derigenom tron på att stöld är vanärande förminskas eller kanske helt och hållet försvinna? Jag ber Herrarne besinna detta. Utskottet anför i sitt utlåtande, att i Norge skogsåverkan länge varit straffad såsom tjufnadsbrott. Jag tror att så är, fastän jag icke känner den norska lagen. Men anmärkningsvärdt är dock att i länder med en hög kultur, såsom Tyskland och Frankrike, anses och bestraffas icke åverkan såsom stöld. Jag har haft tillgång till den preussiska lagen och kan upplysa, att i densamma tillämpas i allmänhet helt andra straffrunder för åverkan än för tjufnad. Väl kan en person enligt sistnämnda lands skogslag i vissa fall för skogsåverkan tredje resan komma att dömas såsom för vanlig stöld; men deremot innehåller lagen mildare bestämmelser i andra hänseenden, såsom att straffet för tillgrepp af skogseffekter är efter en tid af tre månader preskriberadt. Nu vill jag fråga, om skogen der är mindre värd än här? I Utskottets anförande talas vidt och bredt om skogens ökade värde, som skulle rättfärdiga och påfordra dessa nu föreslagna strängare straff, men då bör man besinna att, på sätt jag nyss anförde, denna stränghet icke har funnits erforderlig i länder, der skogseffekterna hafva vida större värde än ännu här, utan der dröjer man med att stifta lagar, hvarigenom samhället icke endast hämmar och bestraffar öfverträdelser, utan äfven försämrar rättsbegreppet. I Sverige hafva vi icke så stor brist på skog. Men, säger man, i utlandet fins strängare kontroll och tillsyn. Ja, det kan väl så vara, men så finnas der så många flere som behöfva skog. Från första början, då detta tal om att förvandla skogsåverkan till stöld uppkom, har jag deremot haft en afgjord motvilja, som för hvarje år stadgat sig, och jag kan därför icke annat än på det lifligaste afstyrka den föreslagna lagstiftningsåtgärden. Icke därför att jag vill skydda förbrytare, utan därför att jag hellre vill mista några träd, än jag vill vare sig verka en förmildring i allmänna opinionens omdöme om det straffvärda i stöld eller medverka dertill, att brott, begångna under inflytande af häfden af en sekelgammal lag, skola bedömas så, att samhället öfverfylles af svåra brottslingar. Jag anhåller således, på grund af hvad jag anförde och då mycket beror på denna första paragraf, enär om den antages något måste sättas i stället för tomrummet i andra paragrafen, ett Kammarrens måtte afslå hvad nu föreslaget är.

Herr von Gegerfelt: Då jag skall söka till besvarande upptaga de anmärkningar, som blifvit gjorda mot Lag-Utskottets förevarande betänkande, möter först deras yrkande, som anse att icke någon lagförändring i förenämnda hänseende bör ske. Jag skall icke vara vidlyftig vid besvarandet af detta yrkande. Af den diskussion, som i detta ämne vid förra riksdagen förevar, framgick, att man var temligen ense derom, att åtminstone betydligare åverkan bör bestraffas som stöld. Jag vädjar således endast till den mening, som redan förut är uttryckt, och jag gör det så mycket hellre som jag äfven i viss mån delar den tvekan, som blifvit af två föregående talare uttryckt, icke derföre att jag fruktar att uttala att hvad som är tillgrepp af andras gods också skall så anses, och att det ena tillgreppet är lika nesligt och vanärande som det andra, och icke heller derföre att jag vill rädda det bevisningsmedel, som ligger i värjemålseden, ty den är såsom sådan icke att hålla på, utan derföre att lika enstämmiga som alla vid sista riksdagen voro att något borde göras för att förvandla åverkan till stöld, lika stor var äfven enstämmigheten derom, att principen icke kunde för närvarande med ens genomföras, och derföre att hvarje haltande mellan principer medför stora olägenheter. Bästa beviset derpå ligger just i Kongl. Maj:ts förevarande nädiga proposition. En del reservanter, som understödjade densamma, säga visserligen, att allmänna meningen för närvarande icke medgifver att man går längre än hvad denna proposition innehåller. Vi skola nu emellertid se hvilka följderna blifva, om en sådan lagstiftning blefve gällande. De finnas redan omnämnda i Utskottets betänkande, och den förste talaren har äfven vidrört dem. Enligt gällande lag är nemligen allmän åklagare behörig att åtala stöld och snatteri, men icke åverkan. Då enligt Kongl. Maj:ts proposition värdet af det tillgripna icke alltid kan på förband beräknas, och en åklagare således ofta icke förr, än han förbragt hela sin bevisning och det tillgripna blifvit värderadt, kan bestämman om han varit behörig att åtala i målet, kan det komma att inträffa, att om det, för hvars tillgrepp den tilltalade skall fällas, blir värderadt till 15 kronor eller derunder, domstolen, sedan åklagaren måhända redan vid flera ting fört talan i målet, måste förklara honom dertill hafva varit obehörig; och kan då hända att han får ersätta alla vittnena, som blifvit börda i målet. Detta är den första olägenheten. Den andra och större är den, att om en person dag ut och dag in går på samma skog och hugger virke, dock icke på en gång, till värde öfver 15 kronor, skulle han dömas för åverkan, men om han en enda gång tager något, som är värdt öfver 15 kronor, komme han att dömas för stöld. Den uppställda skillnaden mellan stöld och åverkan är således icke hållbar. Det tredje skälet deremot är den stora gräns, som enligt förslaget skulle finnas emellan straffbestämmelserna. Om till exempel en för tredje resan stöld straffad person hugger skogseffekter, som i nämnden värderas till 15 kronor 1 öre, är minimum af det straff honom kan ådömas fyra, eller, der omständigheterna äro synnerligen mildrande, två års straffarbete, men om dessa skogseffekter af nämnden anses värda blott 15 kronor, är minimum böter till belopp af endast 5 kronor. Jag säger detta icke för att klandra Kongl. Maj:ts proposition, hvilket jag icke vill göra;

*Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

*Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

helst då det deruti framställda lagförslag utan anmärkning genomgått Högsta Domstolen, utan jag har endast ansett mig skyldig att utan afseende på de auktoriteter, som godkänt nämnda lagförslag, uttala min mening.

Jag kommer nu till den skiljaktighet, som förefinnes i sak mellan Utskottets och Grefve Sparres, af en annan reservant, Herr Caspersson, understödda förslag. Då Utskottet anser, att såsom stöld och snatteri bör betraktas tillgrepp af icke blott träd, utan äfven delar af träd, d. v. s. ris, gren, näfver, bark, löf eller bast, så hafva de båda reservanterne velat under kategorien stöld bibehålla bark, bast och näfver, men icke grenar, ris och löf. Således, om en person af ett träd oförligen tager bark, så skulle han blifva tjuf eller snattare, men om han hugger bort alla grenarne på trädet, endast åverkare. Det visar sig häraf huru svårt det är att lagstifta, då icke principer erkännas. Det har blifvit anmärkt, att man vid vissa högtidliga tillfällen tager löf och grenar för att dermed pryda sina hus, och att sådant tillgrepp icke bör anses såsom stöld eller snatteri, men härvid må anmärkas, att till dylika prydnader, åtminstone till julgranar, tagas vanligen växande träd, och tillgreppet skulle i allt fall enligt reservanternes förslag blifva stöld och snatteri.

Slutligen kommer jag till den af Herr Ribbing föreslagna redaktion af ifrågakarande paragrafer, som, på sätt han nämndt, icke rör saken, utan endast formen. Han vill uttrycka 20 Kap. 1 § så, att en ny karakteristik på stöld derigenom lemnas. Om fråga vore att skriva en ny strafflag, så kunde möjligen vara skäl att vidtaga en sådan förändring, men derom är nu icke fråga, utan endast att från kategorien åverkan förflytta vissa brott till kategorien stöld. Herr Ribbing utgår, från den förutsättning, att stöld skulle vara den allmänna benämningen på tillgrepp af annans egendom, och åverkan undantag. Men det är en förutsättning, som jag vågar bestrida. Stöld och åverkan äro två jemte hvarandra stående brott, och det ena är icke mera undantag än det andra. Stöld enligt nu gällande lag är tillgrepp af lösegendom, och åverkan tillgrepp af sådana appertinenser till fast egendom, hvarpå arbete icke blifvit nedlagdt. I tillämpningen undergå väl dessa principer åtskilliga modifikationer, men den allmänna regeln är den af mig angifna. Nu vill herr Ribbing förklara, att allt är stöld som icke genom särskild lag undantages. Först och främst vill jag bemärka, att detta går utom det ämne, som nu föreligger, och vidare skulle denna redaktion kunna hafva inverknings, på hvilka man icke så noga tänki. Jag vill blott fästa uppmärksamhet på en omständighet. Herr Ribbing säger i sitt förslag till lydelse af 20 Kap. 1 § strafflagen: »tillgriper man oförligen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, ehvad det är löst eller genom tillgreppet afsöndras från fast egendom, i uppsåt att sig eller annan det tillegna, och det går öfver 15 riksdaler, dömes för stöld till straffarbete i högst 6 månader, der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar». Nu kan det icke nekas, att om någon bryter sten på andras egor, är denna paragraf fullt tillämplig, ty det är något som tillgripes och således skiljes från den fasta egendomen. Hittills har tillgrepp af sten ansetts såsom

åverkan, och intet skäl finnes att betrakta det annorlunda, men derom är icke uttryckligen stadgadt i lag. Om åter den af Herr Ribbing föreslagna redaktion af paragrafen blefve antagen, skulle icke någon domare kunna undgå att döma en person, som tager sten på andras egor, såsom tjuf. Jag vill dermed visa, hvilka följder kunna uppstå, om man omskrifver en paragraf i vidsträcktare mån, än som för ändamålet är behöfligt.

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

Jag har hört att åtskillige af Kammarens ledamöter hafva svårt att fatta den redaktion af förevarande författningsförslag, som Utskottet lemnat, men jag vågar påstå, att den vid närmare granskning håller streck. Derigenom göras så få ändringar som möjligt i nuvarande lag. Hela förändringen går ut på att öfverflytta vissa slag af åverkan till kategorien stöld. Jag får vördsamt anhålla om bifall till den nu föredragna första paragrafen.

Herr Rydqvist: En hvar af Riksdagens ledamöter, som bevistade Kamrarnes öfverläggningar i fjor uti denna fråga, har i friskt minne hvilken uttömmande debatt och hvilka häftiga strider då egde rum. Slutligen lyckades det, efter återremiss till Utskottet, att få af Riksdagen antaget ett förslag, enligt hvilket den förbrytelse, som hittills kallats för åverkan af träd, betraktades sasom stöld eller snatteri. Anledningen till att de, hvilka förfäktade en sådan åsigt, voro så ihärdiga i sina bemödanden att få den uttryckt i lag, var den oerhörda och för Sverige visserligen icke hedrande skogssköfling, som i årtal saklöst egt rum, bedrifven icke ens hufvudsakligen för deras räkning, som utöfvade brottet, utan för helt andra personer, hvilka senare åter stodo bakom de förres rygg och med nöje betalade åverkansböterna. Det kunde ej annat än uppröra hvarje rättänkande människa, att ett sådant tillstånd skulle få fortvara i detta land, då det för länge sedan upphört i de flesta andra civiliserade länder. Det var för att, så vidt möjligt är, på lagstiftningens väg motarbeta detta öfverhandtagande onda, som man slutligen lyckades komma öfverens om ett förslag af innehåll, att den, som å annans mark olofligen hugger ned träd och för bort det, skall såsom en hvar annan, hvilken olofligen tillgriper egendom, anses såsom tjuf. Under diskussionen i denna Kammare upplystes då, hvad som möjligen undgått en talares minne, som nyss yttrade sig, att så beskaffade lagar, enligt hvilka åverkan af träd, som sedermera bortföras, straffas såsom stöld, finnas icke blott i Norge och Danmark, utan äfven i Frankrike och alla länder, som antagit Code Napoleon. Sedan nu begge Kamrarne i fjor öfverenskommit om så beskaffade grunder för lagstiftningen, förefaller det mig besynnerligt, att man nu synes vilja gå tillbaka och öfverändakasta hela principen för den nya lagstiftningen. Jag kan emellertid ej föreställa mig, att detta kan blifva resultatet af öfverläggningen i denna Kammare, liksom ej heller i Medkammaren.

Beträffande sjelfva stiliseringen af lagen, så behagade Herrarne inse, på hvilken ståndpunkt vi skulle komma om, sedan Kongl. Maj:t ansett sig ej kunna gilla lydelsen af det förslag, Riksdagen ingifvit, och Kongl. Maj:t därför framlagt ett nytt förslag, hvilket genomgått skärselden i Högsta Domstolen — såsom en talare uttryckt sig — denna

Andradestraff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)

Kammarens majoritet nu skulle vägra sitt bifall till detta Kongl. Maj:ts förslag. I afseende a lagens redaktion har Utskottet i hufvudsakliga delar varit af olika tanke med Kongl. Maj:t, och två reservanter hafva också varit af olika tanke så väl med Kongl. Maj:t som med Utskottet. Hvad skall nu blifva af allt detta? Ett kaos, ingenting! Kan man väl föreställa sig, att, om denna Kammare modifierar sig och antager Utskottets förslag i en punkt och någon af reservanternes i en annan, ett lika beskaffadt beslut skall kunna ävägbringas i Andra Kammaren? Följden blefve, att intet förslag komme till stånd. Teke ens en återremiss skulle kunna tjena till något. Hvad man vann i fjor skulle nu kastas bort. På dessa skäl, och utan att ingå i granskning af de särskilda förslagen, anhåller jag för min del om bifall punktvis till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Gahn: Jag har visserligen ej begärt ordet för att söka mäta mig med de skarpsinnige talare, som här yttrat sig i frågan, betraktad ur rent juridisk synpunkt, utan endast för att yttra några ord öfver dess praktiska sida, och ur de personers synpunkt, hvilka lefva under lagarne, närmast se deras verkningar och i dem söka skydd för sin egendom. Längre har det allmänna medvetandet varit genomträngdt deraf, att den nuvarande lagstiftningen i detta ämne ej tillräckligt skyddar eganderätten, och man har länge yrkat på att strängare straffbestämmelser måtte etableras. Här har visserligen yttrats, att begreppet om det nesliga uti tillgrepp af skog ännu ej ingått i folkmedvetandet och att man därför ej bör stifta en lag, sådan som nu föreslagits. För min del tror jag, att ett motsatt förhållande är rådande och därför finner jag ett starkt bevis deruti, att man nu mera på landet ej hör talas om åverkan af skog, utan alltid om *skogsstöld*. Man säger »den och den har *stulit* skog.» Detta är ett ganska talande bevis på att tillgrepp af skog anses såsom stöld. Jag tror således, att tiden är inne att stadga en lag i föreslagna syftet, och jemväl att Kongl. Maj:t träffat det rätta, då Kongl. Maj:t ansett att mindre tillgrepp af skog fortfarande må betraktas såsom åverkan. En sådan skilnad emellan större och mindre tillgrepp af skog har skäl för sig också deri, att det är svårare att åstadkomma bevisning angående de små tillgreppen, derest de skulle anses såsom snatteri och ej såsom åverkan. I senare fallet kan man i brist på full bevisning åtminstone tvinga den brottslige till edgång, hvars vikt och betydelse ännu i allmänhet är klart insedd. Mycket är vunnet om man får — såsom ordspråket säger — de stora tjufvarne hängda; med de små kommer man, nog sedan till rätta. Kommer den tid, då åverkansstraff ej längre är tillräckligt för mindre tillgrepp af skog, så kan man för dem ju stadga samma straff som för snatteri. Är man nu ense om, att något bör i denna fråga göras, så torde också det mest praktiska och till ett resultat bäst ledande vara, att antaga Kongl. Maj:ts proposition, som redan genomgått den granskning, hvarje lag skall underkastas, innan den kan vinna Kongl. Maj:ts sanktion. Antages deremot ett annat förslag, riskerar man att denna fråga, hvars lösning man så länge önskat, för flera år undanskjutes. Jag tror också att man uti den granskande auktoritetens, Högsta Domstolens, sammansättning kan finna

större trygghet för att Kongl. Maj:ts förslag ur juridisk synpunkt är mera tillfredsställande än Lag-Utskottets, hvilket — jag säger det utan något slags klander — tillkommit relativt hastigt. Lag-Utskottet, öfverhopadt af göromål, kan icke hafva tid till den sorgfälliga pröfning i alla detaljer, som erfordras för utarbetande af nya lagar.

Ändradestraffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

På dessa skäl anhåller jag om bifall till den nu föredragna paragrafen, och å Kongl. Maj:ts förslag i sin helhet.

Herr Berg: Då denna fråga i fjol förekom, tillät jag mig att uttala min glädje deröfver, att vi kommit derhän, att man ville bereda skogen bättre trygghet och att tillgrepp af skog skulle, liksom hvarje annat olofligt tillgrepp, få bära sitt rätta namn: stöld. Jag deltog med min röst i det resultat, som då vanns, och skulle helst sett, att det förslag, som Riksdagen då antog, blifvit sanktionerad. Jag kan ej underlåta att tro att det är rättast att benämna hvarje sak med det namn, som den egentligen bör hafva.

Ej kan jag första hvarför det skall vara så svårt att bestraffa tillgrepp af skog lika kraftigt som tillgrepp af någon annan vara, hvilken kan vara så väl af obetydligare quantitet som af mindre värde, och ändock bestraffas hårdare. Jag vågar tro, att det icke är straffet som är vanärande utan brottet; straffet är i min tanke försonande. Enligt min uppfattning är det orätt att anse det en person genom straff för nesligt brott förderivas och vanäras, ty genom sjelfva brottet är man redan vanärad.

Jag vet att många af herrar jurister hysa motvilja för en lagförändring i det föreslagna syftet, emedan den skulle försvåra möjligheten att åstadkomma bevisning om brottet. De säga, att i fråga om skogsåverkan kan väremålsed åläggas, men deremot ej i fråga om stöld. Jag tror visst icke att detta bevisningsmedel är det bästa, men förstår ej hvarför det icke af domaren kan användas i tjufnadsmål. Dessa tankar skulle jag ej hafva yttrat om jag ej dertill uppmanats af ett föregående yttrande. Jag upprepar, att jag skulle önska det den lag, som vid förra Riksdagen antogs, kunnat blifva gällande, men jag åtnöjer mig med det komparativt goda, då jag ej kan få det superlativt, och ber således att få förena mig i det yrkande, som af Herr vice ordföranden i Lag-Utskottet framstälts.

Herr Fröman: Då öfverläggningen synes hafva blifvit utsträckt öfver frågan i sin helhet, ehuru det nu endast är första paragrafen som är föredragen, tillåter jag mig äfven att yttra mig i detta omfång. Vid förra riksdagen faldes af en talare i denna Kammare det yttrande, att det väl egentligen icke var brist hos lagen som man kunde hafva skäl att klaga öfver, då fråga vore om att stäfja åverkan, utan att det snarare vore bristen på laga bevisning mot de brottslige, som vålat att lagen ej fått tillämpning. Jag delar denna uppfattning och tror att man äfven med den nu gällande lagstiftningen skulle kunna bestraffa ringare så väl som gröfre åverkan, möjligen med någon förhöjning i straffets minimum. Man hade derigenom åtskilliga fördelar, bland andra större möjlighet att åstadkomma bevisning, hvilken, såsom en föregående talare anmärkt, försvåras om man stämplade brottet

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

såsom stöld. Man skulle derigenom äfven undgå de svårigheter, som nu yppa sig, när fråga är om att göra all åverkan eller en del deraf till stöld, svarigheter, hvilka framsta ganska tydliga i det betänkande, vi nu hafva framför oss, visande huru olika åsigtarna varit inom Lag-Utskottet. De som emellertid dela den åsigt, hvilken innebäres i det yttrande jag nyss åberopade, vilja naturligtvis icke gå mycket längre än den nu gällande lagstiftningen. Anledningen till det förslag, Riksdagen förra året antog och i skrifvelse till Kongl. Maj:t öfverlemnade, var den då synnerligen lifliga och berättigade förtrytelsen öfver den storartade skogssköfving, som synnerligast i de norra orterna bedrifvits utan allt ansvar. Det var då också egentligen mot skogssköfvingen i stor skala som man ansåg en förändrad lagstiftning behöfelig. När Kongl. Maj:t emellertid icke kunde godkänna Riksdagens berörda förslag, har ett nytt förslag i ämnet blifvit utarbetadt, hvilket, med anledning af hvad som tycktes varit Riksdagens mening, bygts på den grundsats, att det egentligen endast var för den mera storartade skogsafverkningen, som en strängare lag behöfdes, och att det endast var det brottet som borde stämplas som stöld. Det är derföre som Kongl. Maj:t bestämt 15 riksdalers värde sasom gräns och föreslagit att när värdet var derunder brottet skulle endast sasom åverkan betraktas. Jag tror för min del att den åsigten, som ligger till grund för Kongl. Maj:ts förslag, just är den som bör leda de första stegen, då man vill öfvergifva den nuvarande lagstiftningen, och jag tror att om man tager steget fullt ut sasom Lag-Utskottet gjort, detta skulle strida alltför mycket mot folkets rättsmedvetande, åtminstone i vissa trakter af landet. I detta fall förefinnas nemligen betydliga skiljaktigheter i rättsåsigtarna inom vårt land, och jag föreställer mig, att man härpå måste fästa behörigt afseende, då man i ett ämne sådant som detta väl icke kan vilja stifva olika lagar för olika delar af landet.

Men jemväl den, som icke vill antaga Utskottets förslag, kan dock ej annat än skänka allt erkännande åt de anmärkningar Utskottet framställt mot den Kongl. propositionen. Det är verkligen en sanning sasom Utskottet antyder — och detta visar huru svårt det är att frånträda den gamla lagstiftningens grund — att det är snart sagdt en omöjlighet att åstadkomma en lagstiftning, der åverkan göres till stöld, med bibehållande af något utaf det som hör till åverkansbegreppet. Allt eller intet måste stämplas som stöld, men det är ett steg, efter hvad jag redan sagt, hvarför tiden icke torde vara mogen.

Jag anhåller att nu endast i förbigående få med några ord vidröra de särskilda anmärkningar, Utskottet, sasom nämndt är, framställt. Det heter först: »sålunda, oansedt ett tillgrepp af skogsalster till värde af femton riksdaler ingalunda är obetydligt, skulle dock upprepad sådana tillgrepp icke anses annorlunda än sasom särskilda åverkansbrott, under det å andra sidan den, som blefve förvunnen att hafva vid ett enda tillfälle tillgripit skog till värde, som med allenast några öre öfverstege nämnda belopp, komme att på en gång drabbas af tjufnadens vanheder.» Denna anmärkning har ytterligare blifvit utvecklad af några talare, som påpekat huru kränkande det skulle blifva för rättskänslan, om sålunda en person, som en gång råkade ut för att åverka skog till något högre värde än 15 riksdaler, skulle anses för tjuf, under det en

annan, som upprepade gånger begått samma brott, men icke uppnått en så hög värdesiffra, ej skulle anses som tjuf. Detta kan visserligen icke bestridas, men jag ber att få fästa uppmärksamheten derå, att dessa åverkare, som stanna under 15 riksdalers värde, dock icke blifva ostraffade, och att det ligger i domstolens makt att ådöma dem straffmaximum eller ett års straffarbete, om det visar sig att det blifver en industri att utöfva åverkan till den ringa grad att värdet af det åverkade icke öfverstiger 15 riksdaler.

Indrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

Vidare säger Utskottet att »lagförändringen kunde i sin tillämpning mot dem, som förut varit för stöld straffade, leda till högsta orättvisa, i det den uppställda värdesiffran äfven härvid komme att på straffet utöfva inflytande.» Detta är liksom den förra en mycket allvarsam anmärkning, men jag får mot den anföra detsamma som jag nämnde vid den förra. Slutligen säger Utskottet: »af den omständighet, att tjufnadsbrott, men icke åverkan, är underkastadt allmänt åtal, synes den stora olägenhet af lagförändringen uppkomma, att, då skillnaden emellan berörda brott skulle bestå allenast i egendomsvärdet af det tillgripna, men någon säker uppskattning af detta värde icke kunde förr än vid vederbörlig domstol ävägabringas, allmänna åklagaren i många fall skulle komma att befinna sig i den brydsamma belägenhet, att han icke kunde afgöra, huruvida ett begånget skogsåverkningsbrott skulle höra under hans beifran eller icke.» Denna anmärkning tror jag icke vara af så stor betydelse, ty i sådana tvifvelaktiga fall föreställer jag mig att allmänna åklagaren väljer den utväg att tillstyrka jordägaren att sjelf föra sin talan för att ej äfventyra att åtalet icke upptages. Värre är om åverkaren sjelf icke vet, till hvilket brott han gjort sig skyldig, men det är något som äfven kan inträffa, då fråga är om att skilja mellan stöld och snatteri. Deremot skulle det kunna inträffa fall, då det icke vore så väl betänkt, att lemna allmänna åklagaren en åtalsrätt, som man beröfvat honom i så många andra fall af betydligt större vigt än dessa; det skulle ju kunna hända att allmänna åklagaren begagnade sin rätt till att trakassera en åverkare den jordägaren sjelf icke brydde sig om att draga inför domstol. Till slut ber jag endast att få framställa en fråga med afseende å bestämmelsen rörande förlust af medborgerligt förtroende i Kap. 20 § 18 af strafflagen. Der uppräknas nemligen 1, 3 och 4 §§, men icke 2 §; är det nu Utskottets mening att det brott som omtalas i § 2 icke skall åtföljas af förlust utaf medborgerligt förtroende? Det kan åtminstone uppstå någon tvekan i detta fall. Men meningen är väl att, då sjelfva straffbestämningen för det brott, som omtalas i § 2, icke är der utsatt utan förekommer i § 1, § 2 ej behöft upptagas i 18 §.

Af hvad jag nu tagit mig friheten yttra framgår, att vid valet emellan de särskilda förslagen jag kommer att gifva min röst åt Kongl. Maj:ts proposition; och gör jag det äfven af det skäl, att jag bland de andra förslagen icke ser något, som har bättre utsigter att åstadkomma den förändring i lagen, som man anser önskelig. Jag yrkar således bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern Carlsson: Den Kongl. proposition, som ligger till grund för Lag-Utskottets ifrågavarande

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

förslag, är såsom bekant föranledd af senaste Riksdags lagförslag om bestraffning af skogsåverkan. Sistnämnda lag grundade sig enligt Riksdagens underdåniga anmälan hos Kongl. Maj:t på den förutsättning att skogsåverkan, när den vore af svårare art men icke eljest, skulle bestraffas såsom stöld; och torde Kammarens ledamöter jemväl erinra sig att förslaget innehöll att, om värdet af det åverkade icke öfversteg en riksdaler, skulle brottet betraktas endast såsom åverkan, vare sig att det skedde en eller tusen gånger; att om värdet öfversteg en riksdaler, men ej femton, skulle gerningen anses som snatteri, och att om värdet öfversteg femton riksdaler skulle åverkan straffas såsom för stöld. Det upptog flera särskilda straffkategorier och två särskilda slag af brott, hvartill åverkan kunde hänföras. Dels denna omständighet och dels affattningen af förslaget föranledde sådana anmärkningar, hufvudsakligen i Högsta Domstolen, att Kongl. Maj:t icke ansåg sig kunna antaga detsamma; men enär Riksdagens beslut syntes ådagalägga att tiden vore inne för en länge ifrågasatt lagförändring i det af Riksdagen angifna syftet, att skogsåverkan af svårare art skulle betraktas såsom stöld. förordnade Kongl. Maj:t att ett nytt förslag i ämnet borde affattas. I följd häraf blefvo dels genom Lagbyrån dels af mig flera förslag uppgjorda och sedan om dem öfverlagts vid sammanträden med åtskilliga ledamöter af Högsta Domstolen samt andra för saken intresserade personer syntes mig antagligt att af de i dessa öfverläggningar deltagande nästan samtliga skulle förena sig om ett förslag, sådant som det, hvilket derefter lades till grund för Kongl. Maj:ts proposition. Vid granskningen af detta förslag inom Högsta Domstolen gjorda anmärkningar afsågo från flertalets sida endast ett förtydligande, hvilket man derefter sökte åstadkomma uti den Kongl. propositionen. Detta är hvad för tillfället synes mig böra nämnas om det Kongl. förslaget i sin helhet.

Nu är emellertid endast första paragrafen af Utskottets förslag föredragen och denna paragraf lyder ordagrant lika med § 1 i Kongl. Maj:ts förslag och ordagrant lika med 1 och 2 §§ i 20 Kap. Strafflagen. I afseende å denna första paragraf anser jag mig icke behöfva upptaga några andra anmärkningar än Herr Ribbings yrkande att paragrafen måtte erhålla följande lydelse:

1 §. Tillgriper man olofligen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, ehvad det är löst, eller genom tillgreppet afsöndras från fast egendom, i uppsåt att sig eller annan det tillegna; och går det öfver 15 riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst 6 månader, der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.

Frågan, huruvida begreppet stöld eller tjufnad borde i lagen definieras, var innan nya strafflagen antogs föremål för en liflig strid, hvilken slutade med att definieringsförslagen förkastades, på sätt af gällande strafflag kan synas. En felaktig eller ofullständig definition i lagen är ofta sämre än alls ingen. Den, som nu af Herr Ribbing föreslagits, angifver några af de väsentliga kännetecknen på tjufnadsbrottet, men icke alla, och de som upptagas äro sådana, som tillhöra flera andra i strafflagen omtalade brott, som på olika ställen t. ex. i 10, 21 och 24 Kapitlen böra uppsökas. En definition af sådan beskaf-

fenhet blir för allmänheten af ganska litet värde, men värre är om den råkar säga för mycket, och liksom den nu föreslagna stämplarsåsom vanfrenjdande brott åtskilliga handlingar, hvilka äro ganska oskyldiga eller åtminstone icke af en bland tusende människor anses böra bestraffas. Exempelvis må nämnas det att utan sökt tillstånd plocka på annans utmark bär eller örter. Det kan väl hända, att de finnas, som anse att sådant bör bestraffas, men säkerligen äro de ännu mycket få. Om man i lagen införde den förenämnda definitionen skulle emellertid handlingar af beskaffenhet som den att i öppen skog och mark, utan egarens utverkade tillåtelse, plocka bär eller dylikt bestraffas första och andra gången som snatteri och tredje gången eller oftare såsom stöld, hur obetydligt än värdet af det man tillgripit, i uppsåt att det sig eller annan tillägna, råkade vara. Så länge svensk lag funnits, har det ej ansetts nödigt att i den definiera begreppet stöld, och uppenbarligen är det ej heller nödigt för att man skall kunna som stöld bestraffa en eller annan art af äverkan. Jag anhåller således om godkännande af den föredragna paragrafen.

Ändrade straffbestämmelser för skogsäverkan.
(Forts.)

Herr Ribbing: Då diskussionen, sedan jag hade ordet, blifvit förd in på sjelfva saken i fråga, har jag begärt ordet för andra gången i detta ärende, icke för att repetera något förut af mig i formelt hänseende sagdt, utan för att yttra mig i saken, och det med särskildt afseende på hvad mot Utskottets förslag i sak blifvit anmärkt. Måhända borde jag dessförinnan söka rättfärdiga den af mig föreslagna lydelsen af 1 § 20 Kap. Strafflagen, då Hans Excellens Herr Justitstatsministern hedrat mig med en undervisning om de formela fel, till hvilka jag, i det i nämnda förslag innehållna sätt att bestämma begreppet af stöld, skall hafva gjort mig skyldig. Hans Excellens har anmärkt, att med denna »definition» stöld ej vore skild från åtskilliga andra brott mot egendom, — naturligen derföre, att Hans Excellens ej läst de sista raderna af den föreslagna redaktionen, som, efter ordet stöld, lyda: »Der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar». Jag medgifver att detta är en negativ begränsning af stöld från andra brott och att nulla definitio fit per negationem. Men deremot medger jag icke, att ej härmed en verklig begränsning vore gifven, på samma gång jag erinrar om, att i en lag, der ju, enligt hvad Hans Excellens behagat yttra, ej alls några definitioner böra finnas, man kanske ej behöfver förfara så strängt efter regler för sådana, då frågan blott är om distinktioner. Likaså har Hans Excellens sagt, att den gifna bestämningen på stöld skulle omfatta för mycket, t. ex. olofligt plockande af bär och örter på annans mark, — utan tvifvel emedan Hans Excellens förbisett, att i mitt förslag till 3 § 24 Kap. *icke* är utstruket utan kvarstår hvad i gällande Strafflag finnes stadgadt om olofligt tillgrepp af växande gräs. Så frestande det nu än vore, att ingå i logiska diskussioner, vid hvilka jag ej är alldeles ovand, fruktar jag likväl att en längre eller kortare logisk föreläsning alls icke skulle falla denna ärade Kammarer i smaken, och anser det af sådan anledning måhända vara bäst att alldeles afhålla mig från hvarje vidare pröfning af Hans Excellens' anmärkningar.

Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)

Mot dem, som, såsom skäl mot *hvarje* förändring i bestående lagar om stöld och åverkan, påstått att rättsmedvetandet hos svenska folket ej finnes om det orätta eller nesliga i olofligt tillgrepp af skogsalster, har redan af en annan talare träffande blifvit erinradt, att fastmer »skogsåverkan» är ett ord, som *icke* af folket nu begagnas, utan »skogsstöld» och »skogstjuf». Herr Grefve Mörner anförde vidare mot hvarje förändring, att fara är, att om åverkan göres till stöld eller snatteri och således till ett nesligt brott, vi ej blott finge alltför många tjufvar, utan, just dermed, den afsky för tjufnad af *annat* än skog, som ännu finnes hos svenska folket, skulle försvinna, och stöld icke längre anses för nesligt brott. Denna argumentation, fruktar jag, leder för långt. Ju färre brott desto färre brottslingar visserligen. Stryk alltså ut hela brottmålslagen, och vi hafva inga brottslingar alls. Se der den radikala konsekvensen, medförande ett vackert sken utan tvifvel, men ett sken *emot* verkligheten och skadlig för denna just i det afseende den ärade talaren afser: afskyn för och minskningen af brott, i det frånvaron i lagen af straff för det, som är straffbart, framkallar brott. I detta hänseende blir den allmänna regeln utan tvifvel den, att de handlingar, som folket vet och anser såsom orätta, först och främst såsom *moraliskt* orätta, om de tillika kränka annans rätt, tillika såsom brott upptagas i lagen och dermed erkännas och utsägas såsom *juridiskt* orätta och beläggas med straff, strängt afvägdt efter den *verkliga* graden af deras brottslighet. Hvarföre? Emedan man i annat fall missleder och förvillar rättsmedvetandet, både det moraliska och det juridiska. Det är fullkomligt sant, att ingen lag, således ej heller någon strafflag, bör stiftas, som strider mot folkets öfvertygelser om rätt och orätt. Lagarne böra sålunda i viss mån vara en produkt af de gängse sederna och de moraliska öfvertygelserna. Men lika sant är ock, att lagarne tjena till folkets oppfostran i rättsligt afseende, så att de till klarhet och tydlighet framkalla hvad som mer eller mindre dunkelt finnes närvarande i rättsmedvetandet; och, å andra sidan, om det, som allmänt erkännes vara brottsligt, af lagen icke såsom brott upptages och icke belägges med straff, eller ock belägges med mildare än andra likadana och lika mycket brottsliga handlingar, så leder sådant derhän, att lagstadgandena blifva och begagnas till täckmantel och ursäkt för dåliga åsigter och dåliga gerningar: tillgrepp af skogseffekter måtte ej vara så farligt, se på lagen, som undantager det från stöld. Men på detta sätt *skadar* ju den oskäligen mildheten både den moraliska utvecklingen och den juridiska rättssäkerheten, i detta fall lika med allt sken, som strider mot verklighet och sanning.

Hvad dernäst angår det mot åverkans förvandling i vissa fall till stöld anförda skäl, att bevisningen skulle försvåras emedan värjemålsed ej finge ådömas, tillåter jag mig att blott citera en talare från sista riksdagen: »Straffmätningen bör ej ske efter svårigheten eller lättheten att bevisa brottet, utan efter brottets beskaffenhet och rättvisans kraf». Är nu tillgrepp af skog lika olofligt, som af andra saker, så lär man ej, därför att bevisningen möjligen försvåras, så förklara det *icke* vara lika brottsligt. Äfven här kan argumentationen för öfrigt leda för långt. Skulle man väl för att lätta bevisningen vilja nedsätta

brottslighetsgraden hos en hop andra dåliga handlingar till den nivå der värdemåttet är tillåten?

Öfvergår jag nu till en jämförelse mellan Kongl. Maj:ts nådiga proposition i ärendet och Utskottets förslag, så är hufvudsynpunkten vid en sådan jämförelse och vid uppskattningen af bådas relativa värde efter mitt omdöme alls ej det enas eller andras större mildhet eller stränghet eller dylikt, som, med bibehållande af sjelfva principen i hvardera förslaget, i båda kan modifieras. Utan hufvudfrågan är den: skall man för att skilja brott af olika slag nyttja en kvantitativ mätare, eller skall man för samma ändamål nyttja en kvalitativ, en specifik? Så vidt möjligt är, det senare. Hvarje siffra, såsom betecknande en kvalitativ gräns, en skillnad till beskaffenhet, har i sig något godtyckligt — emedan kvantitet ej uttrycker kvalitet. Så blir ock händelsen hvad angår skillnaden mellan stöld och åverkan af skogsprodukter enligt Kongl. Maj:ts proposition. Är det ej nesligt att taga skogseffekter för 15 riksdaler, huru kan det då blifva nesligt genom att det tillgripna har tolf skillings högre värde? Denna godtycklighet erkänner man i sjelfva verket då man till svar på nyss anförda fråga säger — det enda, som derpå kan svaras — någon siffra måste man taga. Vill man göra skillnad i art så må man angifva en artskillnad. Att hafva begränsat stöld och snatteri från åverkan genom en sådan skillnad mellan båda, eller såsom man ock kallat den, genom en objektiv skillnad: det är ett företräde, och det principiella hos Utskottets förslag framför Kongl. Maj:ts. Man må ej i detta hänseende till försvar för det kungliga anförda, att mellan stöld och snatteri är skillnaden enligt Strafflagen det tillgripnas värde. Ty det är väl att märka, att der är fråga om en skillnad inom samma allmänna klass eller slag af nesliga brott, och en skillnad, der sjelfva synpunkten är större eller mindre *grad*. Men emellan stöld å ena och åverkan å andra sidan finnes den artskillnad, att det ena är ett nesligt brott och det andra icke nesligt. Det är medvetandet *här*, som förvirras och upphäfves genom den blott efter värdet satta åtskillnaden, i det nämnda skillnad sålunda kommer att få utseende af blott konventionel, beroende på några skillings olikhet i värdet eller, med lika värde, på olika värdering af vederbörande vid olika tillfällen eller på olika ställen. Han som stal skog för tolf skilling mindre blef icke tjuf; men han som tog för tolf skilling mera blef tjuf. Eller: emedan nämndemännen på det stället voro beskedliga, blef Per icke tjuf, men Pål blef det, ehuru han ej tagit mer skog, emedan nämndemännen *den* gången voro stränga. Sådant är ej nyttigt för rättsmedvetandet och ej heller för moraliteten, hvarken den anklagades eller rättens. Ty — jag tillägger i detta hänseende ytterligare — frestelsen skulle blifva stor att värdera mot sitt samvete för att rädda en person för straff för nesligt brott; ja så stor, att lagen, äfven stiftad, i de flesta fall blefve utan verkan och tillämpning. Allt sådant försvinner, om man går ut från en kvalitativ och objektiv måttstock.

Dertill kommer — och det är den *andra* omständighet, hvori jag gifver Utskottets förslag företräde framför Kongl. Maj:ts — att, enligt Kongl. Maj:ts förslag, så snart frågan är om olofligt tillgrepp af skogseffekter, det, som vid *annat* olofligt tillgrepp kallas snatteri, ej finnes och upp-

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

*Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

hör att vara nesligt brott: tillgrepp af skogseffekter under 15 riksdalers värde blir åverkan. Men på detta sätt blir ju den nu i strafflagen befintliga artskillnad mellan olofligt tillgrepp af annat gods och af vissa skogseffekter, hvilken artskillnad i brottslighet och straffbarhet man just ville *upphäfva, bibehållen*, nemligen, i allt olofligt tillgrepp till värde ej öfver 15 riksdaler. Man har väl, såsom i detta hänseende rättfärdigande, anført, att 1874 års Riksdag uttryckt den mening, att blott större tillgrepp af skog skulle såsom stöld betraktas. Ja, men det större eller mindre måtte Riksdagen efter *en* riksdaler, hvaremot Kongl. Maj:t mäter efter *femton* riksdaler.

Och härmed kommer jag till den tredje och sista allmänna anmärkning, jag mot Kongl. Maj:ts proposition har att framställa. Värdet af ett timmerträd på rot, om deraf kan blifva ett timmer af 8 tums genomskärning i lilländau, varierar, efter hvad jag inhämtat, på olika orter från 1 riksdaler 50 öre till 4 riksdaler, således per medium mellan 2 och 3 R:dr. Är det nu sämre träd, som icke duga till timmer, utan blott till bränsle, så kan man antaga värdet till blott hälften. Men i sådant fall, huru mycket kan man väl ej hugga innan man gör sig skyldig till stöld, synnerligen när man tillika i betraktande tager den låga värdering, vederbörande af naturliga skäl komma att i de flesta fall göra? I sjelfva verket en hel liten park.

Man har såsom skäl mot Utskottets förslag anført att så många meningar rådt inom Utskottet. Jag ber om ursäkt: bland dem inom Utskottet, som vilja hafva *någon* ändring och som icke dervid anslutit sig till Kongl. Maj:ts proposition, finnas blott *två* meningar och de skilja sig endast och allenast i fråga om grenar och löf. Men framför allt har man i denna ärade Kammare till förman för Kongl. Maj:ts proposition anført, att samma proposition har en så stor auktoritet för sig, nemligen Högsta Domstolen. Jag vill ej neka till att detta är en auktoritet och en ännu större, Kongl. Maj:t, utan bugar mig för dem, men detta hindrar mig dock ej från att sätta bevis högre än allt hvad auktoriteter heter. Hvad åter den påpekade faran beträffar, att möjligen ej kunna få Högsta Domstolens gillande för Utskottets förslag, så kan jag ej om dess befintlighet utlåta mig, men jag hoppas, att om en framställning, som anses riktig och förständig göres, Högsta Domstolen äfven skall finna den riktig och förständig. I öfrigt vill jag erkänna, att dylika, för saken i fråga helt och hållet främmande svårighetsberäkningar med hänsyn till framgången, synas mig ofantligt obetydliga såsom skäl för eller mot saken sjelf, när man *kan* afgöra den i stöd af fakta och dess egen beskaffenhet.

På de skäl, jag nu anført, får jag anhålla om bifall till Utskottets förslag i sak, vare sig att detta bifall i sak uttalas genom bifall till hvad Utskottet föreslagit såsom 2 § i 20 Kap. — i hvilket fall bifallet hvad angår formen och uppställningen af lagen visserligen strider mot min i sistnämnda hänseende yttrade åsigt, — eller genom godkännande af hvad jag i min reservation föreslagit i 3 och några följande paragrafer af 24 Kap. — i hvilken händelse bifallet i sak tillika öfverensstämmer med det vördsamma yrkande jag gjort i formelt hänseende.

Herr Hedlund: Det är omkring 20 år sedan då det yrkande först framkom att få den gamla lagen om åverkansbrott förändrad och att få en ny lag stiftad enligt den princip, att skogsåverkan skall betraktas såsom stöld. Vid ett allmänt landtbruksmöte hade jag tillfälle att deltaga i öfverläggningarne härom och under intrycket af yrkandet på en strängare lagstiftning fick jag tala med en man, hvars namn länge skall vördas i vår lagstiftnings historia: Johan Gabriel Richert. Han sade då: gör åverkan till stöld och ni gör en stor del af Sveriges innevånare till tjuvar. Han varnade allvarligt för en sådan lagstiftning, och det må ursäktas mig om jag tog ett djupt intryck af den gamle lagstiftarens ord. Sedan dess hafva många öfverläggningar hållits i detta ämne, och sjelf har jag såsom ledamot af Andra Kammaren deltagit i sådana öfverläggningar. Då man der så ifrigt uttalade sig emot »våldsverkarne», tog jag mig friheten att anföra två exempel. Jag reser med skjutskärra, antaget att jag i detta ångans och jernvägarnes tidevarf skulle komma att begagna ett så föraktadt fortskaffningsmedel. Jag eller min skjutsbonde hoppar ned från kärran och bryter ett spö för att dermed mana på den tröga hästen. Strax göra vi oss skyldiga till snatteri. Ett annat exempel. Gamla qvinnor och barn pläga plocka ris och ljung, detta det fattiga folkets svaga bränsle. Skola de härför straffas såsom för nesligt brott? Sedan århundraden äro de vana vid att ega en sådan rätt. Folk plägar plocka lingon, blåbär och andra bär på främmande mark, måhända till värde öfver 15 riksdaler. Skall man därför göra dem till tjuvar? Jag vill det ej, och jag tror att ingen i denna Kammare vill göra det.

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

Jag tror, att bestämmandet af hårda straff ofta är ett sätt att framkalla strafflöshet i stället för att afvärja brott. Med synnerlig uppmärksamhet har jag hört Grefve Mörner utreda denna fråga, och så väl hans humana uppfattning som hans sakrika utveckling deraf har på mig gjort ett djupt intryck och stärkt min motvilja att förändra vår gamla lagstiftning i förevarande hänseende. Hvarifrån hafva då ropen på en sådan förändring utgått? Så vidt jag kan bedöma, är det icke från våra minst skogbärande trakter, Skåne och Bohuslän. Visserligen har jag i min hemtrakt, hört klagomål öfver att pojkar vid midsommartiden nedhugga mindre björkar och bryta löf och ris, men någon egentlig skogsåverkan har jag derifrån icke hört omtalas. Så mycket kraftigare hafva deremot ropen på en förändrad och skärpt lagstiftning hörts från våra skogrikaste provinser Wermland och Norrland. Man säger att allmänna tänkesättet redan är moget för en sådan förändring, att den redan ingått i folkets begrepp, och man har till stöd för detta påstående framhållit det gängse bruket af orden *skogsstöld* och *skogstjuft*. Äfven den siste talaren har lagt synnerlig vikt på det allmänna rättsmedvetandet och till och med gått så långt, att han icke skulle vilja godkänna en lagstiftning, då icke folkets rättsmedvetande går i samma riktning, och han sade sig dock icke hafva förbisett, att lagstiftningen stundom måste gå ett steg framför detta rättsmedvetande.

Uti en nyligen utkommen skrift af en aktad medlem af denna Kammare, som der tecknat sig med initialerna W—n, omtalas, att författaren vid ett besök i Norrland på tal om införandet af den nya

Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)

skogslagstiftning, hvarom framställning blifvit gjord, hört personer yttra: »då gören I oss allesammans till tjuftar.» Det tyckes väl bära något vittne om föreställningssättet i dessa trakter. Jag föreställer mig dock icke, att norrländingen, med ett sådant yttrande som det anförda, vill säga, att han med berädd mod stjal skog, utan han syftar fastmer derpå, att gränserna inom skogarne äro så svåra att bestämma. En jägmästare, som flera år vistats i Norrbotten, har upplyst mig att stora trakter finnas, der gränserna mellan kronans skogar och enskildes icke äro uppdragna. Det är således lätt att inse, hvilka svårigheter, som kunna uppstå vid beifrande af åverkansbrott derstädes. Skall man gifva åverkaren vitsord, då han säger sig icke hafva vetat att afverkningen skett på annans mark, och således låta gemingen vara ostraffad, eller skall man säga, att han bör straffas antingen han visste hvem marken tillhörde eller icke? I senare fallet inträffar det oriktiga förhållande, att en person straffas utan att han vet sig hafva begått något straffvärdt. För min del tror jag således, att den föreslagna lagförändringen skulle medföra stora svårigheter just med afseende på Norrland, för hvars skull man ifrigast påyrkar densamma. Jag ber att få nämna en sak, som förklarar rättsbegreppet i förevarande hänseende. För icke länge sedan ansågos skogarne i vårt land för en res nullius eller rättare en res primi occupantis, och den, som satte sig ned att odla, tog i besittning så stor del af skogen, han ansåg sig behöfva, hvilken del sedermera ansågs för hans egendom. Det är således naturligt att begreppet om enskild eganderätt i afseende på skogen icke kunnat så snart utveckla sig. Tänk om oss huru förhållandet skulle blifva hos oss i Bohuslän i afseende på fisket, om nu gällande lagstiftning skulle ändras. Fisket i skärgården tillhör inom en viss gräns strandegaren, men utom denna gräns vidtager den allmänna fiskerätten, och så har förhållandet varit sedan århundraden tillbaka. Kommer nu en ny lagstiftning och utsträcker strandegarens rätt en half mil till, månne det då icke behöfves ganska lång tid innan den nyuppdragna skilnaden mellan den allmänna och enskilda eganderätten hinner ingå i desse fiskares rättsmedvetande, och innan de hinna förlika sig med tanken att de icke vidare ega en rättighet, som varit deras sedan århundraden?

Man har velat göra tillgrepp af en obetydlig sak på enskild mark till stöld eller snatteri. Det är besynnerligt att, under det man vill stämpla såsom nesligt brott om någon plockar litet ljung eller några bär på min mark, man glömmet något, som innebär ett vida svårare intrång på min mark, nemligen att der släppa in kreatur, hvilka icke allenast beta af gräset, utan äfven göra annan skada. Jag tror att jag är bättre bevarad i min rätt, om dessa ljung- eller bärplockare dömas till blott ersättning, än om de förklaras för tjuftar och straffas såsom sådana.

Det har blifvit yttradt, att, derest man låte afskräcka sig från att skärpa strafflagen af den omständighet, att en stor del af vårt folk derigenom skulle göras till missdådare, skulle konsekvensen blifva, att alla brottskategorier slutligen skulle bortfalla, att vi skulle slippa alla brott. Jag tror att denna slutledning hörer till det slag, som man kallar sofismer. Man vet att de, som äro skickliga i logiken, ofta

tillika äro skickliga sofister. Det kan icke falla mig in att hålla någon föreläsning i logik för den, som sjelf är professor på detta område, men jag har rätt att varna en hvar för den sofism eller falska slutledning, som jag nyss påpekat. Jag vill nämna ett exempel för att ännu mer tydliggöra min uppfattning af denna fråga. Det finnes en last, som vi alla beklaga, nemligen fylleriet. Skulle det bero på mig, skulle jag dock tveka att stämpla detta såsom nesligt brott, ehuru jag, med allt undseende för de svage dödlige, icke kan undgå att anse det vara nesligt att förbruka starka drycker så, att man förlorar sina sinnens bruk. Jag står på den talares sida, som yttrat, att man bör akta sig att ställa för stor del af vårt folk i kategorien af förbrytare, och jag tror, att den nu föreslagna lagstiftningen allt för mycket går det allmänna rättsmedvetandet i förväg. I fråga om valet mellan Utskottets och Kongl. Maj:ts förslag tvekar jag icke att gifva företräde åt det senare, såsom varande det mildare. Jag tillåter mig att till besvarande upptaga ett mot detta senare förslag framställt argument, men jag beder på samma gång om ursäkt att jag gör detta, då så många här finnas, som med mera skarpsinne än jag kunde bemöta den gjorda anmärkningen. Herr Ribbing har yttrat, att man i afseende å brottskategorier borde akta sig för kvantitativa bestämmelser och i stället taga kvalitativa. Han har således jäfvat den åsigt, att 15 kronor skulle kunna utgöra gräns mellan överkan och stöld, emedan 25 öre skulle till nesligt brott förvandla hvad som derförutan icke vore det. Men denne ärade talare bör icke förbise, att vid lagstiftningen de kvalitativa bestämmelserna inläggas i de kvantitativa. Jag har till exempel en årlig inkomst af 799 kronor 99 öre och eger således icke valrätt till Riksdagens Andra Kammare, men om jag får ett öres större inkomst, får jag i och med detsamma denna viktiga medborgerliga rättighet. Man säger att häri ligger en orimlighet, men förhållandet är att den kvantitativa bestämmelsen öfvergått till en kvalitativ. Detsamma förekommer ock inom naturriket, och derom vill jag blott taga exemplet af vatten och is. Jag vill sålunda säga, att, fastän jag i fråga om qualificeringen af brott icke är vän af en lagstiftning på riksdalern, har jag svårt att inse, huru detta skall kunna undvikas. Om jag tager några smultron eller blåbär på annans mark, menar jag ju dermed ingenting ondt, och jag får erkänna att, om detta stämplas såsom snatteri, så har jag snattat i alla mina dagar. Men det finnes en gräns, när en fullt oskyldig handling öfvergår till brott, och denna gräns bestämmes af värdet af hvad jag tillgripit. Hvar jag ställer detta värde blir alltid något konventionelt och beror ovilkorligen på sista öret. Det är på samma sätt som man säger, att man gör en menniska skallig genom att rycka bort ett hårstrå, om nemligen detta är det sista, eller man lägger sandkorn på sandkorn och derigenom bildar en hög. Jag ber om ursäkt, att jag gör dessa anmärkningar, men jag upprepar, att, då vi nu stå framför den viktiga frågan att öfvergå från den gamla lagstiftningen till en ny, grundad på en princip, som mer häfdar skogens egenskap af enskild egendom, böra vi icke förbise den opinion, som finnes uttryckt i det af mig citerade yttrandet af en norrländing: »då gören I oss allesammans till tjufvar.»

*Andrade straff-
bestämmelser
för skogs-
överkan.
(Forts.)*

Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
överkan.
(Forts.)

Herr Wærn: Den siste talaren har frågat: hvarifrån kommer detta rop? Han har sökt vindicera, att det ej skulle vara så synnerligen berättigadt, och att ytterligare tidjfordras, innan grundsatsen, att tillgrepp af växande träd är lika brottsligt som tillgrepp af lösören, ingått i folkmedvetandet, samt tagit exempel för sin åsigt från fisket i hafvet. Jag tillåter mig att härvid anmärka några ord. Enligt min uppfattning äro de väsendtliga skälen trenne. Ropet kommer nemligen först derifrån, att skogen fått värde; att den är något som hvar och en, som eger den, måste taga vara på; och att den således upphört att i likhet med fisket i öppna hafvet vara en allmänning samt i dess ställe blifvit privategendom. Deraf måste den åsigt framgå, att eganderätten i afseende på skog borde få åtnjuta lagens skydd i likhet med all annan eganderätt, men det är egentligen först sedan det andra skälet tillkommit, som ropet på en förändrad skogslagstiftning höjts. Detta skäl är att man nedlagt arbete på skogsskötsel. Vanligen är nemligen skogen hägnad och ofta planterad, indelad i skiften och gallrad. Dess tillstånd är då resultatet af menckligt arbete. Derigenom uppkommer att tillgrepp deraf blir verklig stöld, ty den som tager från mig träd, hvilka jag uppdragit, och skadar, hvad jag planterat, han tager från mig det, hvarpå jag arbetat mångfaldiga år, och beröfvar mig frukten af mitt arbete aldeles på samma sätt, som när han tar från mig något lösöre, hvaraf jag i följd af mitt arbete blifvit egare; och man kan icke vilja annat, än att sådana åtgöranden skola anses såsom stöld. Men dertill kommer nu, såsom det tredje skälet, det ytterligt förvildande och demoraliserande i den stora skala, hvari åverkan sker. Det är här icke fråga om några träd eller ens om tusental kronors värde, utan om tiotusental och hundratusental; och det är ej heller fråga om enstaka fall, utan om industriidkare, som kasta sig på skogsåverkan såsom en affär, så att de rikta sig och förvärfva förmögenhet på att i så stor skala hugga ned och för sin räkning sälja andras egendom. Då så är förhållandet, måste det vara nödigt att göra någonting.

I afseende på hvad som bör göras, synes mig, som om åsigterna skilja sig endast i två grupper. Den ena, som vill bifalla Kongl. Maj:ts förslag, och den andra, som i det väsendtliga gillar Utskottets. Jag är icke nog lagkarl för att inlåta mig på de finesser i afseende på formen, som här varit på tal, men jag får dock säga, att, enligt min uppfattning, den klass-skillnad i begreppet om brott, som hos allmänheten finnes, blifvit mycket mera tillgodosedd i Kongl. Maj:ts proposition än i Utskottets förslag. Det förhåller sig nemligen så, att allmänheten verkligen är öfvertygad, att den, som hugger träd för att för sin vinning sälja dem, den är tjuf, hvaremot man icke riktar så hård och skarp anklagelse mot den, som tager en eller annan stock för att få litet vedbrand eller för att reparera sin koja. Der det är nödtvång, som föranledt tillgreppet, der är det allmänna omdömet icke för att det skall anses såsom tjufnad. Om Kongl. Maj:ts förslag, som säger att tillgrepp till värde af 15 kronor är stöld, antages, blir förhållandet, att det ej lönar sig att bedrifva tillgrepp af skogsalster som en affär, om man skall hålla sig under 15 kronor, hvaremot den, som för att få vedbrand af nödtvång hugger träd eller plockar till sig litet

ris och ljung, näppeligen kan på en gång samla och tillägna sig så mycket, att det kan uppgå till 15 kronors värde. Han riskerar därför ej att blifva straffad såsom tjuf. Det praktiska behovet blir således verkligt tillgodosedt, hvaremot Lag-Utskottets förslag att vid bedömandet af hvad som är stöld eller snatteri och hvad som är åverkan endast skilja mellan växande träd och vindfallen är svårare att i tillämpningen förena med den allmänna rättsskänslan. Det finnes trakter, der det är så många vindfallen, att den som af nöd för vedbrand eller dylikt ändamål gör tillgrepp på annans skog kan nöja sig med att taga vindfallen, och att det fullt tillfredsställer de trängande behoven — då är det ej stöld. På andra ställen finnes ej så ymnigt med vindfallen, och då går det derhän, att en fattig stackare, som fryser, tager växande träd — då blir han tjuf. Jag kan ej tillmäta en sådan vikt åt de betänkligheter, som här framdragits — ehuru viktiga de än i formelt afseende må vara — att man för deras skull bör åstadkomma en lagstiftning, hvarigenom straffet för mindre tillgrepp kan af så tillfällig anledning blifva så olika, och den som af fortfarande nöd gör sig upprepade gånger skyldig till mindre tillgrepp af träd för ved, kan blifva lika straffad med den som nedbugger träd till större värde för vinnings skull. Om åklagarne icke göra åtal därför, att de icke veta om det tillgripna är värdt 15 kronor, blir följderna endast, att brottet blir strafflöst till 20 kronor. Om en person, som blott för att få nödig vedbrand då och då hugger några träd på annans skog, en gång lidit straff, på grund af att det tillgripnas värde öfverstiger 15 kronor, så aktar han sig att riskera det hårda straff, som blifver följderna, om han en annan gång tar så mycket, att det åter öfverstiger detta värde. Det är viktigt att göra en principiell skilnad emellan åverkan och stöld, men jag påstår att i praktiskt hänseende motsvarar Kongl. Maj:ts förslag vida bättre behovet än Utskottets förslag; och med Kongl. Maj:ts förslag bör icke det fall, att ringare af nöd ursäktade tillgrepp blifva hårdt bestraffade, inträffa, ty Kongl. Maj:ts proposition afser icke att förklara något annat tillgrepp för stöld, än då värdet öfverstiger 15 kronor, och derigenom bortfalla alla småsaker. Det har af den siste talaren blifvit anmärkt, att man i en skrift uppläst, att folk i Norrbotten sagt: »om åverkan betraktas som stöld, blifva vi tjufvar allesamman». Det är sant, att sådant yttrats, men detta skedde under förutsättning af bifall till det förslag, som sistlidet år af Riksdagen antogs, och detta afsåg att tillgrepp skulle såsom stöld bestraffas, så snart det stulnas värde uppgick till en riksdaler. Nu åter är ifrågasatt, att endast det tillgrepp skulle göras till stöld, som i värde öfverstiger 15 kronor, och förhållandet blir ju då helt olika. Om någon har en koja och behöfver hugga litet ved för nödtvång, går det ej till 15 kronor. Hvad åter beträffar den stora svårighet, som talaren fann deri, att egogränserna skulle vara svåra att bestämma, tror jag, att det redt sig mer och mer och att äfven, i det afseendet ej svårighet möter, om Kongl. Maj:ts förslag antages, ty om ett eller annat träd fälles, går det ej till 15 kronor, men tager man en hel park, såsom en föregående talare uttryckte sig, så går det nog öfver 15 kronor, men då bör man också hafva reda på, att man ej hugger på sina egna egor.

Ändrade straffbestämmelser för skogsåverkan.
(Forts.)

*Äntrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

Det är verkligen nöden, som tvingar att här göra något; och i praktiskt hänseende motsvarar Kongl. Maj:ts förslag hvad som behöfves, hvarföre jag, då de juridiska tvifvelsmålen ej äro af allmänt öfvervägande betydelse, och förslaget blifvit af Högsta Domstolen pröfvadt, får anhålla om bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herr von Gegerfelt: Jag vill icke till försvar för Utskottet åberopa hvad förut yttrats, och något nytt har jag icke att tillägga, men jag kan icke undgå att taga Utskottet i försvar mot de anmärkningar, som grunda sig på en fullkomlig missuppfattning. Herr Hedlund har funnit en våda i, att den som tager ljunng eller lingon skulle straffas såsom tjuf. Jag ber honom läsa igenom både Kongl. Maj:ts proposition och Utskottets betänkande, och han skall då finna, att det icke är fråga om något sådant. Vidare har Herr Hedlund funnit en våda för förslagens antagande deri, att egogränserna äro så obestämda i vissa delar af Norrland, men nu inträffar, att den, som med fullt god tro, att han varit på egen mark, tagit skog å annans, ej är hemfallen till annat ansvar än ersättning, och jag vågar bestämt påstå, att om åverkan blir stöld, det icke skall falla någon domare in att, om åverkan skett af misstag, döma till tjufnadsbrott. Detta kommer att bero på utredning och omständigheterna. Slutligen ber jag få emot Herr Wærn erinra, att i fråga om vindfällnen ingen skilnad finnes emellan Kongl. Maj:ts proposition och Utskottets förslag. En oegentlighet härutinnan vidlåder begge förslagen. Sådant tillegnande blir åverkan. Vid förra riksdagen gjordes både skilnad emellan torra vindfällnen och icke torra. På skäl, som jag gillar, och i följd af Högsta Domstolens anmärkningar, ansågs denna skilnad ohållbar.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr vice Talmannen, att under densamma hade afgifvits följande yrkanden, nemligen 1:o att den förevarande paragrafen måtte bifallas; 2:o af Herr *Ribbing*, att Kammarerna, med afslag å Utskottets förslag i nu förevarande del, skulle antaga det förslag till förändrad lydelse af 1 och 2 §§ i 20 Kap. Strafflagen, som han i sin reservation afgifvit, och hvilket förslag lydde sålunda:

20 Kapitlet.

1 §. Tillgriper man olofligen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, ehvad det är löst, eller genom tillgreppet afsöndras från fast egendom, i uppsåt att sig eller annan det tillegna; och går det öfver 15 riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst 6 månader, der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.

2 §. Går värdet ej öfver 15 riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter thy i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, eller såsom annat brott efter denna lag straffas; då kallas den snatteri; och vare straffet böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

samt 3:o att den ifrågavarande §:n måtte afslås. Härförutan hade åtskillige ledamöter yrkat bifall till den motsvarande §:en i Kongl.

Maj:ts nådiga proposition; och finge i anledning häraf Herr vice Talmannen fästa uppmärksamheten derå, att Kongl. Maj:ts och Utskottets förordningsförslag vore, i afseende å den nu förevarande §:n, med hvarandra fullkomligt öfverensstämmande, till följd hvaraf yrkandet om bifall till §:n, sådan den lydde i Kongl. Maj:ts proposition, sammanföle med yrkandet om bifall till §:n enligt Utskottets förslag.

Proposition på bifall till den förevarande §:n framställdes härefter samt besvarades med talrika ja jemte några nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

§ 2.

Herr von Gegerfelt: Jag hade begärt ordet för att få rätta ett tryckfel i denna punkt, men då jag funnit att den blifvit rättad vid föredragningen, inskränker jag mig till att, på förut anförda skäl, yrka bifall jemväl till denna paragraf.

Herr Sundell: Jag anhåller att Kammaren måtte, med underkännande af Utskottets förslag till denna paragraf, i hvad det skiljer sig från Kongl. Maj:ts proposition, antaga denna.

Flere ledamöter hördes häri instämma.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till den förevarande §:n, dels ock afslag derå samt antagande af den motsvarande §:n i Kongl. Maj:ts förordningsförslag; framställde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till §:n, hvarvid svarades många nej jemte några ja, samt sedermera proposition på afslag derå och bifall till den motsvarande §:n i Kongl. Maj:ts proposition, då svaren utföllo med många ja jemte några nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

§ 16.

Herr Sundell: Afven nu anhåller jag, att Kammaren, med underkännande af Utskottets förslag, behagade antaga Kongl. Maj:ts proposition.

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till §:n, hvarvid svarades nej, samt sedermera proposition på afslag derå och antagande af den motsvarande §:n i Kongl. Maj:ts förordningsförslag, hvilken proposition med ja besvarades.

24 Kap.

§ 3.

Herr Sundell: Afven nu vågar jag anhålla, att Kammaren, med afslag å Utskottets betänkande, i hvad det rörer 3 § i 24 Kap. Strafflagen, måtte antaga Kongl. Maj:ts proposition, för såvidt den angår denna paragraf.

*Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
åverkan.
(Forts.)*

Ändrade straff-
bestämmelser
för skogs-
äverkan.
(Forts.)

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till §:n, hvarvid svarades nej, samt sedermera proposition på afslag derå och bifall till den motsvarande §:n i Kongl. Maj:ts förordningsförslag, hvilken proposition med ja besvarades.

§ 4.

Herr Sundell: Då 4 § i Utskottets förslag är alldeles lika med 4 § i Kongl. Maj:ts proposition, anhåller jag om bifall till Utskottets förslag, beträffande lydelsen af denna paragraf.

Öfverläggningen förklarades slutad och §:n bifölls.

Ingressen.

Bifölls.

Utskottets näst före förordningsförslaget afgifna hemställan.

Herr vice Talmannen yttrade, det Kammaren torde finna, att denna hemställan blifvit besvarad genom de beslut Kammaren i afseende å sjelfva förordningsförslaget fattat.

Svarades ja.

Justerades 2 protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter Kammaren åtskildes kl. nära 10 e. m.

In fidem

O. Brakel.